

Sygnatura akt XII C 707/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 5 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Hanna Ratajczak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Słup-Ostrawska

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa A. P.

przeciwko K. B. i M. B.

- o zapłatę

I. Utrzymuje w mocy nakaz zapłaty z dnia 19 lipca 2018r. wydany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w postępowaniu nakazowym z weksla w sprawie (...);

II. Zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 5417zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/-/H. Ratajczak

Sygn. akt XII C 707/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 czerwca 2018 roku (k.3-5) powód A. P., reprezentowany przez radcę prawnego M. P., wniósł o zasądzenie na jego rzecz solidarnie od pozwanych K. i M. małżonków B. kwoty 137.880,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty. Wniósł także o zasądzenie od pozwanych na jego rzecz solidarnie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda podał, że pozwani wystawili na rzecz powoda weksel z klauzulą bez protestu. Powód wypełnił weksel na kwotę 137.880,00 zł. Wierzytelność wynikała z czynszu dzierżawnego umowy zawartej pomiędzy powodem a pozwanym K. B.. Wezwanie przedsądowe zostało odebrane przez pozwanych dnia 15 czerwca 2018 roku. Zakreślono przy tym termin na zapłatę do dnia 19 czerwca 2019 roku, jednak pozwani nie wywiązali się dobrowolnie ze zobowiązania. Faktura VAT (...) została częściowo opłacona (wpłaty z 24 kwietnia 2018 roku i 02 maja 2018 roku) nie została uregulowana w zakresie kwoty 5.040,00 zł.

Nakazem zapłaty z 19 lipca 2018 roku (k.43) wydanym w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt (...) uwzględniono powyższe roszczenie w całości.

Zarzuty od nakazu zapłaty w ustawowo określonym terminie wnieśli pozwani (k.70-71,87-88) zaskarżając nakaz w całości oraz domagając się wstrzymania jego wykonania. Wnieśli o oddalenie powództwa. W zakresie kosztów wnieśli o zasądzenie na ich rzecz kosztów procesu od powoda.

Pozwani wskazali, że dokonali całkowitej spłaty weksla z dnia 16 maja 2017 roku na rzecz powoda oraz wynikających z umowy dzierżawy zobowiązań, która ostatecznie została wypowiedziana przez pozwanego dnia 21 czerwca 2018 roku. Wezwanie do wykupu weksla odebrali w maju 2017 roku. Jednocześnie pozwani nie zaprzeczyli, aby otrzymali od

powoda przedsądowe wezwanie do zapłaty obejmujące żadaną kwotę. Pozwana M. B. podniosła dodatkowo zarzut braku legitymacji biernej po jej stronie, bowiem jedynie wyraziła zgodę na zawarcie umowy dzierżawy przez jej męża, a sama nie była jej stroną. Wskazali, że dokonali zawiadomienia na policji o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na wypełnieniu przez powoda weksla.

Pismem z 13 maja 2019 roku (k.226-230) powód reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy z jednoczesnym odrzuceniem zarzutów pozwanych. Wyjaśnił, że nie zgadza się z twierdzeniem pozwanych jakoby dokonali oni spłaty całości zobowiązania. Weksel z dnia 12 czerwca 2018 roku, wypełniony na kwotę 137.880,00 zł, obejmuje zaległe, nieuiszczone przez stronę przeciwną należności z tytułu czynszu dzierżawnego nieruchomości rolnej położonej w miejscowości K. ((...)) wynikające z zawartej między stronami umowy dzierżawy z dnia 12 listopada 2014 roku, zmienionej aneksem nr (...) z dnia 01 września 2016 roku za okres od września 2017 roku (niezapłacona część należności za wrzesień w wysokości 5.040,00 PLN) do czerwca 2018 roku. Zgodnie z umową dzierżawca zobowiązany był do uiszczania czynszu w wysokości 12.000,00 zł netto + VAT z góry do 5 dnia każdego miesiąca. Zaległości te obejmują okres od września 2017 roku do czerwca 2018 roku faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...); faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...). Powód dochodzi swych należności za okres od września 2017 roku do czerwca 2018 roku. Należności te do dnia dzisiejszego nie zostały uregulowane. Na dzień dzisiejszy zaległość z tytułu dochodzonego czynszu dzierżawnego wynosi 152.640,00 i obejmuje również nieuiszczony czynsz dzierżawny za miesiąc lipiec 2018 roku. Za okres od listopada 2016 roku do maja 2017 roku pozwani zalegali z zapłatą kwoty 88.560,00 zł, wpłacili oni z tego tytułu 83.520,00 zł, zatem do zapłaty pozostaje nadal 5.040,00 zł. Umowa dzierżawy została wypowiedziana z zachowaniem 90 dniowego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na 20 września 2018 roku.

Postanowieniem z 19 lipca 2019 roku (k.244-246) wstrzymano wykonanie nakazu zapłaty z dnia 19 lipca 2018 roku wydanego w sprawie o sygn. akt (...).

Do momentu zamknięcia rozprawy strony nie zmieniły zajętych stanowisk procesowych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 12 listopada 2014 roku w K. została zawarta umowa dzierżawy części nieruchomości na cele rolnicze.

Jako strony umowy wskazano: A. P., zam. (...), (...)-(...) P. zwanego dalej wydzierżawiającym oraz Gospodarstwo Rolne (...), ul. (...), B., (...)-(...) S., zwanego dalej dzierżawcą.

Czynsz dzierżawny określono na kwotę 9000PLN, netto która to kwota winna być płatna do 5 każdego miesiąca. Do czynszu dolicza się podatek Vat.

Następnie strony dnia 1 września 2016 roku sporządziły aneks nr (...) do powyższej umowy.

Z aneksu wynikało ,iż czynsz dzierżawny podwyższono do kwoty 12.000PLN netto płatnych do 5 każdego miesiąca począwszy od 1 września 2016r. Do czynszu dolicza się podatek Vat.

Umowa oraz aneks zostały podpisane przez pozwanych K. B. i M. B..

Dowód : umowa z 12.11.2014 r. (k.14-18), aneks nr (...) z 01.09.2016 r. (k.19-20).

Zabezpieczeniem roszczeń wynikających z umowy dzierżawy był weksel wystawiony przez pozwanych in blanco.

Dowód : zeznania powoda A. P. (k.323), dokumenty z akt Komendy Powiatowej Policji w S. sygn. akt (...) (...).2018 (k.3).

Pozwany K. B. od 29 lipca 2015 roku a pozwana M. B. od 5 czerwca 2015 roku posiadali miejsce stałego pobytu pod adresem (...)-500 ul. (...).

Dowód : zaświadczenie systemu (...) -SAD (k.37-40).

Tytułem czynszu dzierżawnego, w okresie od września 2017 roku do czerwca 2018 roku wystawione zostały faktury VAT: nr (...), każda na kwotę 14.760,00 zł brutto miesięcznie. Zgodnie z ich treścią termin na zapłatę wynosił każdorazowo 3 dni. Wszystkie faktury VAT zostały podpisane przez pozwanego.

Dowód : faktura VAT (k.21-30).

W okresie poprzedzającym, dnia 16 maja 2017 roku w K. powód wypełnił weksel na kwotę 88.560,00 zł

Pozwany w okresie od 16 maja 2017 roku do 12 września 2017 roku dokonał na rzecz powoda wpłaty w wysokości 83.520,00 zł.

Dowód : weksel z 16.05.2017 r. (k.72), potwierdzenie przelewu (k.73-81), dokumenty z akt Komendy Powiatowej Policji w S. sygn. akt (...) (...) .2018 (k.3).

Za wrzesień 2017 roku (faktura VAT (...)) pozwany zapłacił 9.720,00 zł, mimo że czynsz wynosił 14.760,00 zł brutto. Na poczet tej należności uwzględniono przelewy z dnia 24 kwietnia 2018 roku na 4.000,00 zł oraz dnia 2 maja 2018 roku na 8.000,00 zł

Dowód : rozliczenie z 13.05.2019 r. (k.231), potwierdzenie operacji (k.31-32).

Powód wypełnił w dniu 12 czerwca 2018r weksel wystawiony i podpisany przez pozwanych na rzecz powoda . Weksel został wypełniony na kwotę 137.880zł

Dowód : weksel z 12.06.2018 r. (k.10).

Wezwaniem do zapłaty z 13 czerwca 2018 roku wraz z kopią weksla skierowanym do każdego z pozwanych powód reprezentowany przez pełnomocnika domagał się zapłaty na jego rzecz kwoty 137.880,00 zł z tytułu wystawionego weksla, w terminie do 19 czerwca 2018 roku.

Oba wezwania zostały odebrane dnia 15 czerwca 2018 roku pod adresem (...) -500, ul. (...).

Dowód : wezwanie do zapłaty z 13.06.2018 r. (k.9,11), potwierdzenie nadania (k.9,11), potwierdzenie odbioru (k.12-13).

Pozwany K. B. sporządził dnia 21 czerwca 2018 roku oświadczenie o wypowiedzeniu umowy dzierżawy. Wskazał w nim, że w związku z otrzymanym w dniu 15 czerwca 2018 roku wezwaniem do wykupu nieważnego weksla, rozwiązuje umowę dzierżawy zawartą z powodem dnia 12 listopada 2014 roku. Podał w treści, że umowa wygasa z dniem przyjęcia oświadczenia. Dodał, że weksel został wypełniony w maju 2017 roku. Podniósł, iż żądana kwota 137.880,00 zł nie znajduje uzasadnienia.

Oświadczenie o wypowiedzeniu zostało odebrane przez powoda A. P. w dniu 21 czerwca 2018 roku.

Dowód : oświadczenie z 21.06.2018 r. (k.99).

Pismem z 26 czerwca 2018 roku powód reprezentowany przez pełnomocnika poinformował pozwanego, że umowa dzierżawy zawarta pomiędzy stronami dnia 14 listopada 2014 roku przewiduje 3 miesięczny termin wypowiedzenia, co w danym przypadku będzie skuteczne na dzień 20 września 2018 roku.

Dowód : pismo z 26.06.2018 r. (k.232), potwierdzenie nadania (k.232).

Prawomocnym postanowieniem z 13 września 2018 roku umorzono dochodzenie prowadzone przez Komendanta Powiatowego Policji w S., w sprawie przerobienia w nieustalonym czasie, nie później niż do dnia 25 lipca 2018 roku,

w niustalonym miejscu ze skutkiem w B., w celu użycia za autentyczny dokumentu w postaci weksla in blanco opatrzonego podpisem K. i M. B. w ramach zabezpieczenia umowy dzierżawy części nieruchomości na cele rolnicze z dnia 12 listopada 2014 roku wraz z późniejszym aneksem z dnia 1 września 2016 roku, tj. o czyn z art. 270 § 1 kk.

Powyższe postanowienie zostało zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w S..

Dowód : dokumenty z akt Komendy Powiatowej Policji w S. sygn. akt (...) (...).2018 .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w sprawie oraz w aktach postępowania przygotowawczego, a także na podstawie zeznań powoda A. P..

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów w zakresie wynikającym z treści art. 244 § 1 kpc i art. 245 kpc. Zgodnie z art. 244 § 1 kpc dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. W myśl art. 245 kpc dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Część dokumentów została przedstawiona w postaci kserokopii, które nie zostały w toku procesu skutecznie zakwestionowane przez strony, a więc Sąd przyjął je w poczet materiału dowodowego sprawy, uznając, że stanowią one wiarygodny dowód pośredni na istnienie i treść dowodów właściwych, dokonując w oparciu o nie ustaleń stanu faktycznego sprawy. Okoliczność, że tego typu dowody mogą być modyfikowane, nie pozbawia ich zarazem mocy dowodowej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 13 stycznia 2017 roku w sprawie o sygn. akt I ACa 2111/15, Legalis nr 1576864).

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego, co do zasady nie zawierają zamkniętego katalogu środków dowodowych i jedynie wyjątkowo formułują zakaz dopuszczania lub korzystania z niektórych środków dowodowych albo nakazują udowodnienie określonych okoliczności wyłącznie za pomocą niektórych rodzajów dowodów. Nie odnosi się to jednak z pewnością do generalnego zakazu korzystania z kserokopii dokumentów. Kserokopie niewątpliwie nie są dokumentami, to bezsprzecznie mogą być źródłem wiadomości tak o istnieniu dokumentów, jak i o ich treści. Kserokopie, chociaż bezspornie nie są ani dokumentami ani nawet ich odpisami, to nie można odmówić im jakiegokolwiek znaczenia dowodowego (procesowego), mając na uwadze art. 243¹ kpc (obowiązujący od dnia 8 września 2016 roku), który nakazuje stosować przepisy kodeksu postępowania cywilnego do dokumentów, zawierających tekst, umożliwiających ustalenie ich wystawców, a zatem do wszelkich dokumentów tekstowych, a nie tylko do dokumentów urzędowych w rozumieniu art. 244 kpc lub dokumentów prywatnych w rozumieniu art. 245 kpc. Wraz ze zmianą przepisów o dokumentach, z dniem 8 września 2016 roku zmienione zostało także brzmienie art. 308 kpc i aktualnie zgodnie z tym przepisem dowody z innych dokumentów niż wymienione w art. 243¹ kpc, w szczególności zawierających zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku, sąd przeprowadza, stosując odpowiednio przepisy o dowodzie z oględzin oraz o dowodzie z dokumentów. W świetle tego przepisu stwierdzić należy, że oprócz dokumentów, zawierających tekst i umożliwiających ustalenie ich wystawców (czyli dokumentów tekstowych), obecnie kodeks postępowania cywilnego zna także inne rodzaje dokumentów, zawierających w szczególności zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku.

W oparciu o art. 299 kpc w zw. z 302 § 1 kpc odstąpiono od przesłuchania pozwanych, którzy nie stawili się na żadnym z terminów rozpraw.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pozew w przedmiotowej sprawie został wniesiony dnia 20 czerwca 2018 roku. Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o zmianie ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 4 lipca 2019 roku (Dz.U. z 2019 roku poz. 1469) sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w postępowaniu

nakazowym, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu zgodnie z przepisami, w brzmieniu dotychczasowym.

Wymieniona ustawa weszła w życie z dniem 7 listopada 2019 roku.

Sprawa początkowo była rozpoznawana w postępowaniu nakazowym zatem Sąd zastosował przepisy w brzmieniu obowiązującym przed opisaną powyżej zmianą.

Zgodnie z art. 485 § 2 kpc sąd wydaje nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksła, czeku, warrantu lub rewersu należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W razie przejścia na powoda praw z weksła, z czeku, z warrantu lub z rewersu, do wydania nakazu niezbędne jest przedstawienie dokumentów do uzasadnienia roszczenia, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksła, z czeku, z warrantu lub z rewersu.

Według art. 496 kpc po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

Pozwani skutecznie w określonym terminie wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty z 19 lipca 2018 roku, które podlegały rozpoznaniu w przedmiotowej sprawie.

Nie budziło wątpliwości, że strony łączyła umowa uregulowana w art. 693 – 709 kpc.

Przez umowę dzierżawy wydierżawiający zobowiązuje się oddać dzierżawcy rzecz do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a dzierżawca zobowiązuje się płacić wydierżawiającemu umówiony czynsz. Czynsz może być zastrzeżony w pieniądzu lub świadczeniach innego rodzaju. Może być również oznaczony w ułamkowej części pożytków (art. 693 § 1 i 2 kc).

Strony w sposób szczegółowy w umowie z 12 listopada 2014 roku uregulowały formę płatności oraz tryb jej wypowiedzenia na zasadzie swobody umów art. 353¹ kc, modyfikując postanowienia przewidziane w ustawie dla tego typu umów.

Pozwany był zobowiązany do regulowania czynszu dzierżawnego do dnia 5 każdego miesiąca obowiązywania umowy – począwszy od dnia 12 listopada 2014 roku. W trakcie obowiązywania umowy podwyższono wysokość miesięcznego czynszu z 9.000,00 zł netto do 12.000,00 zł netto.

W rozpoznawanej sprawie podstawą dochodzenia roszczenia był wystawiony przez pozwanych na zabezpieczenie czynszu dzierżawy weksel własny in blanco, czyli weksel niepełny w chwili wystawienia, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (t.j. Dz. U. z 2016.160).

Zgodnie z art. 47 prawa wekslowego, kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie. Posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali.

Nie ulega wątpliwości, że w okresie objętym sporem od września 2017 roku do czerwca 2018 roku czynsz dzierżawy wynosił 14.760,00 zł brutto miesięcznie, co prowadziło do powstania zobowiązania w łącznej wysokości 147.600,00 zł. Pozwany jednak częściowo uregulował fakturę VAT (...) za wrzesień 2017 roku na kwotę 9.720,00 zł (k.231), zatem pozostało nadal do zapłaty 5.040,00 zł (14.760,00 zł – 9.720,00 zł). W takim stanie rzeczy w okresie objętym sporem pozwani byli zobowiązani do zapłaty 137.880,00 zł (9 x 14.760,00 zł + 5.040,00 zł).

Jednocześnie pozwani nie kwestionowali odebrania weksła z 12 czerwca 2018 roku na ww. kwotę. Sąd nie badał zatem skutecznego doręczenia dokumentu, pomimo że pozwany K. B. od 29 lipca 2015 roku a pozwana M. B. od 5 czerwca 2015 roku posiadali miejsce stałego pobytu pod adresem (...) - 500 ul. (...). Nie podnosili oni w tym zakresie

żadnych zarzutów zarówno w przedmiotowej sprawie, jak i w postępowaniu przygotowawczym. Sąd zwrócił uwagę na tę okoliczność albowiem w umowie jako adres pozwanego wskazano ul. (...), B., (...)-(...) S.. Wszelkie wątpliwości w tym zakresie rozwiewa również fakt, że pomiędzy tymi dwoma zdarzeniami dnia 16 maja 2017 roku w K. powód wystawił pozwanym weksel na kwotę 88.560,00 zł, który następnie pozwany w okresie od 16 maja 2017 roku do 12 września 2017 roku spłacił do 83.520,00 zł. Dodać należy, że różnica w kwocie z poprzedniego weksla a zapłaconą dobrowolnie przez pozwanego w wysokości 5.040,00 zł była objęta przedmiotowym powództwem (88.560,00 zł - 83.520,00 zł). Pozwany potwierdził także otrzymanie weksla dnia 15 czerwca 2018 roku w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy dzierżawy z dnia 21 czerwca 2018 roku.

Stwierdzenie istnienia wierzytelności może nastąpić przez wystawienie faktury VAT zawierającej wszystkie niezbędne dane do jej identyfikacji. Jej znaczenie jako dokumentu rozliczeniowego na gruncie prawa podatkowego (określającego jakie dane konieczne z punktu widzenia jego celów powinna zawierać) nie wyłącza możliwości przypisania jej wystawieniu i doręczeniu skutków wynikających z prawa cywilnego (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 maja 1992 roku, sygn. akt III CZP 56/92, OSNC 1992, Nr 12, poz. 219 odnośnie do uznania doręczenia faktury za wezwanie do spełnienia świadczenia pieniężnego). Faktura VAT może być również traktowana jako dokument stwierdzający wierzytelność poprzez umieszczenie na nim podpisu wystawiającego (wyrok Sądu Najwyższego z 23 października 2001 roku, sygn. akt I CKN 323/99, OSNC 2002, Nr 7-8, poz. 94).

Wyjaśnić przy tym należy, że umowa określała 90 dniowy termin wypowiedzenia (§ 9 ust. 2 umowy) z którego skorzystał pozwany. Jednocześnie nie powołał się on na istnienie okoliczności uzasadniających jego uprawnienie do wypowiedzenia umowy bez zachowania ww. terminu. Z wypowiedzenia umowy skorzystał zatem dzierżawca (pozwany), a nie powód (wydzierżawiający), który mógł z tego uprawnienia skorzystać w związku z zaległościami w zapłacie.

Umowa dzierżawy obowiązująca pomiędzy stronami została zatem wypowiedziana ze skutkiem na dzień 20 września 2018 roku. Roszczenie powoda obejmowało natomiast zapłatę czynszu za okres od września 2017 roku do czerwca 2018 roku.

Po wydaniu nakazu zapłaty na podstawie weksla pozwani powinni wszystkie okoliczności faktyczne, zarzuty i wnioski dowodowe zmierzające do wykazania bezzasadności powództwa przytoczyć w zasadzie już w piśmie zawierającym zarzuty od nakazu zapłaty. Wśród zarzutów, za których pomocą pozwani o zapłatę weksla mogą się bronić, szczególnie istotne znaczenie przypada twierdzeniu, że powód otrzymał od pozwanych załączony do pozwu weksel in blanco w celu zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z określonego stosunku i w związku z tym był upoważniony do jego uzupełnienia zgodnie z porozumieniem zawartym z pozwanymi. Powiązanie przez strony upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco z istnieniem i treścią zobowiązania podlegającego zabezpieczeniu (stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego) powoduje, że wekslobiorca w zasadzie nie może na podstawie prawa wekslowego uzyskać wobec wystawców weksla własnego więcej praw niż mu przysługuje w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, czyli w ramach tzw. stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego (por. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 kwietnia 1972 roku, III PZP 17/70, OSNCP 1973, nr 5, poz. 72, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 roku, I CSK 641/09).

Podjęta przez stronę pozwaną obrona za pomocą zarzutów nawiązujących do stosunku podstawowego wobec dochodzonego od niej roszczenia wekslowego prowadzi do objęcia sporem także tego stosunku. Objęcie sporem w postępowaniu nakazowym stosunku podstawowego określane bywa w orzecznictwie obrazowo przeniesieniem sporu z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Określenie to jest jednak nieścisłe, gdyż sugeruje całkowite zastąpienie dotychczasowego sporu, dotyczącego stosunku wekslowego, sporem dotyczącym stosunku podlegającego powszechnemu prawu cywilnemu. W rzeczywistości zaś jest tak, że odwołanie się w zarzutach od nakazu zapłaty do stosunku podstawowego prowadzi przede wszystkim do uwzględnienia tego stosunku w ramach oceny zasadności dochodzonego roszczenia wekslowego; nadal więc przedmiotem sporu jest roszczenie wekslowe, z tą tylko różnicą, że przy uwzględnieniu również stosunku podstawowego (por. wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 22 czerwca 2006 roku, V CSK 86/06, niepubl.). W ramach wspomnianej oceny może się okazać np., że dochodzone przez powoda roszczenie wekslowe nie powstało, gdyż wypełnił on otrzymany od pozwanego weksel in blanco, mimo nieprzysługiwania mu wobec pozwanego roszczenia ze stosunku podstawowego, które weksel ten miał zabezpieczać (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2006 roku, II CSK 205/06, OSNC 2007, nr 9, poz. 139).

Według ugruntowanego stanowiska judykatury, szeroko także akceptowanego, jakkolwiek niejednolicie, w piśmiennictwie, na stosunek podstawowy może się w postępowaniu nakazowym powołać nie tylko pozwany w celu wykazania bezzasadności dochodzonego od niego roszczenia wekslowego, ale i powód w celu utrzymania w mocy wydanego na jego rzecz nakazu zapłaty (por. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 kwietnia 1972 roku, III PZP 17/70, OSNCP 1973, nr 5, poz. 72, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 roku, I CSK 641/09).

Pozwani nie podnosili skutecznie zarzutów odnośnie treści umowy dzierżawy i jej wykonania. Z ich postawy wynika natomiast, że błędnie interpretowali oni, że powód domagał się od nich zapłaty za ten sam okres na podstawie innego weksla niż ten z dnia 16 maja 2017 roku. Wyjaśnić zatem należy, że powód w ten sposób domagał się zapłaty za inne okresy trwania umowy. Umowa nadal obowiązywała pomiędzy stronami zatem pozwany cały czas był zobowiązany do regulowania miesięcznego czynszu czego jednak zaniechał. Ponadto pozwany nadal jest zobowiązany wobec powoda za okres od lipca 2018 roku do 20 września 2018 roku.

Wyjaśnić należy, że odpowiedzialność pozwanych w przedmiotowej sprawie wynika z faktu wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy gospodarstwa rolnego. Pozwani w trakcie zawarcia umowy i nadal pozostają w związku małżeńskim. Zgodnie z art. 37 § 1 pkt 3 kro zgoda drugiego małżonka jest potrzebna do dokonania czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia i wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa. W przedmiotowej sprawie decydująca jest jednak treść art. 41 § 1 kro, bowiem jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków.

W oparciu o powyższe w pkt 1 utrzymano nakaz zapłaty z dnia 19 lipca 2018 roku wydany przez Sąd Okręgowy w P. w postępowaniu nakazowym z weksla w sprawie o sygn. akt (...).

O kosztach Sąd orzekł w pkt 2 zasądzając od pozwanych na rzecz powoda kwotę 5.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc. Wynagrodzenie pełnomocnika zostało ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 roku poz. 1804, tj. z dnia 3 stycznia 2018 roku Dz.U. z 2018 roku poz. 265).

/-/Hanna Ratajczak